

Datum

2021-06-01

Vår referens

Anna Ekendahl

Utredningssekreterare

anna.ekendahl@malmo.se

Tjänsteskrivelse**Uppdrag att utveckla måltiden för besökare på mötesplatserna samt att utreda möjligheten för måltid i gemenskap på samtliga av förvaltningens mötesplatser
HVO-2021-2108****Sammanfattning**

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden gav i oktober 2020 förvaltningen i uppdrag att se över möjligheten för besökare att äta i gemenskap på samtliga av förvaltningens mötesplatser. Uppdraget skulle utreda möjligheten att involvera aktörer i närområdet till respektive mötesplats, med fokus på att identifiera möjligheter och svårigheter med transport samt betalning mellan den enskilde och aktören som levererar mat.

På samtliga mötesplatser finns möjlighet att äta i gemenskap, även om det varierar i omfattning och typ av måltid. Besökare på förvaltningens mötesplatser är en heterogen grupp och det är därför av vikt att måltider på mötesplatserna utvecklas tillsammans med de som besöker respektive mötesplats, för att besökare ska medverka i måltiderna och aktiviteterna som anordnas. Då mötesplatserna varit stängda under en längre tid har besökare inte kunnat involveras i arbetet. Därav planerar hälsa-, vård- och omsorgsförvaltningen att arbeta fram konkreta lösningar tillsammans med målgruppen när mötesplatserna åter är öppna under mer normala förhållanden. Detta ärende är därför en del av en återrapporering av uppdraget och förvaltningen föreslår en fullständig återrapporering i november 2021.

Förslag till beslut

1. Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden godkänner förvaltningens delrapportering av uppdraget om att utreda möjligheten för måltid i gemenskap på samtliga av förvaltningens mötesplatser.
2. Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden godkänner att slutrapportering av uppdraget sker senast i november 2021.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse HVON 2021-06-16 Uppdrag att se över möjligheten för besökare att äta i gemenskap på samtliga av förvaltningens mötesplatser

Beslutsplanering

Hälsa-, vård- och omsorgsnämndens arbetsutskott 2021-06-08

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden 2021-06-16

Ärendet

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden gav i oktober 2020 förvaltningen i uppdrag att:

1. utveckla måltiden för besökare på mötesplatserna,
2. utreda möjligheten för måltid i gemenskap på samtliga av förvaltningens mötesplatser. Utredningsuppdraget ska fokusera på samarbete med närliggande aktörer inom restaurangbranschen, offentliga såväl som privata.

Det första uppdraget beslutades ingå i den ordinarie verksamhetsutvecklingen och återrapporteras till nämnden genom ordinarie avrapportering av verksamheten. Det andra uppdraget gällande att se över möjligheten för besökare att äta i gemenskap på samtliga av förvaltningens mötesplatser beslutades återrapporteras till nämnden senast den 30 juni 2021. I uppdraget ingick att utreda möjligheten att involvera aktörer i närområdet till respektive mötesplats, med fokus på att identifiera möjligheter och svårigheter med transport samt betalning mellan den enskilde och aktören som levererar mat. Uppdraget förväntades i längden leda till en ökad tillgång på en gemensam måltid vid samtliga mötesplatser och resultera i en ökad jämlikhet i Malmö stad.

I mars 2020 stängde förvaltningen samtliga mötesplatser med syfte att minska smittspridningen av covid-19. Beslutet innebar en tillfällig stängning men beslutet har sedan förlängts flertalet gånger på grund av en stor pågående smittspridning. Mötesplatserna öppnade för första gången sedan stängningen den 17 maj 2021 med aktiviteter utomhus. Detta har påverkat möjligheten att helt fullfölja nämndens uppdrag, då måltider på mötesplatserna behöver utvecklas tillsammans med besökarna. Detta ärende är därför en del av en återrapportering av uppdraget och förvaltningen föreslår en fullständig återrapportering i november 2021.

Projektet Måltid som gemensam aktivitet

Under år 2018-2019 pågick ett projekt inom hälsa-, vård- och omsorgsförvaltningen där mötesplatsbesökare erbjöds att äta i gemenskap med syfte att skapa bättre matvanor, ökad livskvalitet och motverka ofrivillig ensamhet. Projektet pågick på sju mötesplatser, vilket representerade samtliga mötesplatser vid tiden då Lekattens mötesplats inte hade öppnat än. Projektet byggde på att mat levererades till mötesplatsen, att det finns en befintlig restaurang på mötesplatsen eller att besökare gemensamt besökte förvaltningens egna restauranger. På Tuppen och Dammfrigården skedde aktiviteten i befintlig restaurang. På Limhamns mötesplats skedde aktiviteten på Mathildenborgs restaurang. På Ignis levererades mat från Lekattens restaurang och på Träffpunktens mötesplats från Mathildenborgs restaurang. På Seniorums mötesplats levererades mat från det särskilda boendet Apelrosen. På mötesplatsen Havsuttern var tanken att ta sig till restaurang på Tuppen, Dammfrigården eller Mathildenborg.

Utvärderingen av projektet som var klar i januari 2020 visade att intresset från besökarna hade varit lågt eller obefintligt och att aktiviteten inte bidragit till att nya besökare deltagit i aktiviteter på mötesplatserna. En bidragande faktor kan vara att syftet med aktiviteten uppfattades som otydligt för besökare och medarbetare på mötesplatserna. Utifrån syftet med insatsen bör aktiviteten utformas, med hänsyn till vad besökare efterfrågar. Enligt utvärderingen kan det låga deltagarantalet bero på höga trösklar i den dåvarande formen av måltidsaktivitet. Förslaget var därför att bestämma syftet med aktiviteten och utforma aktiviteten efter detta. Om syftet är att motverka ofrivillig ensamhet bör aktiviteten ha fokus på det sociala, där en fika möjligtvis kan ha lägre trösklar än en måltid. Om syftet är bättre matvanor bör aktiviteten ha fokus på själva matupplevelsen. Vidare gav utvärderingen förslag på att skapa aktiviteter med måltider ”utöver

det vanliga” på mötesplatserna. På de mötesplatser som inte har en restaurang sammankopplad med lokalen gavs exempel på en lättare frukost eller brunch. På mötesplatser med restaurang gavs exempel på lyxigare middagar med olika teman.

Resultatet från utvärderingen visar att besökare på förvaltningens mötesplatser är en heterogen grupp och att det därför är av vikt att måltider på mötesplatserna utvecklas tillsammans med de som besöker respektive mötesplats.

Kartläggning av måltider på mötesplatser

Inom uppdraget har en kartläggning genomförts som visar att det på samtliga av hälsa-, vård- och omsorgsnämndens mötesplatser förekommer olika typer av måltider i gemenskap så som frukost, brunch, lunch, grillning och fika. Olika mötesplatser har olika förutsättningar i form av lokalernas storlek eller antalet medarbetare, vilket kan begränsa möjligheten att äta i gemenskap. Nedan följer ett beskrivning av vilken typ av måltid som erbjuds på de olika mötesplatserna. Beskrivningen är utifrån ett normaltillstånd när mötesplatserna är öppna, dvs. hänvisar till hur det var innan covid-19-pandemin.

Tuppens mötesplats

Besökare kan äta lunch alla dagar i veckan på restaurangen som ligger i anslutning till mötesplatsen.

Lekattens mötesplats

Besökare kan äta lunch måndag-fredag på restaurangen som ligger i anslutning till mötesplatsen, som får sin mat från tillagningsköket på Tuppens restaurang.

Dammfrigårdens mötesplats

Besökare kan äta lunch alla dagar i veckan på restaurangen som ligger i anslutning till mötesplatsen, som får sin mat från tillagningsköket på Tuppens restaurang.

Seniorums mötesplats

Besökare köper mat på närliggande restaurang och äter tillsammans på egen hand. En gång i månaden besöker mötesplatsens medarbetare och besökare restaurangen tillsammans, där restaurangen kan erbjuda ett rabatterat pris för alla besökare. Mötesplatsen har även i vissa fall beställt mat från restaurangen och fått det levererat till mötesplatsen.

Havsutterns mötesplats

Besökare kan äta gemensamt med stöd av medarbetare från hemtjänsten. Utformningen och bemanningen på mötesplatsen är begränsad vilket försvårar för mer matservering utöver lunch.

Träffpunktens mötesplats

Besökare kan delta i olika måltidsaktiviteter så som grillning 2-4 gånger i månaden och frukostbuffé 2 gånger i veckan. På mötesplatsen serveras även lite lyxigare smörgåsar på fredagar samt något enklare smörgåsar vid aktiviteter på förmiddagarna. Mötesplatsen beställer även mat vid högtider. Det har inletts en ombyggnad som kommer underlätta för genomförande av gemensamma måltider.

Lyckans mötesplats

På torsdagar serveras brunch på mötesplatsen och på fredagar serveras smörgåsar från den förening som ligger i anslutning till mötesplatsen. Varannan vecka serveras även våfflor

alternativt pannkakor som är ett gemensamt arbete mellan mötesplatsen och föreningen.

Ignis mötesplats

Besökare kan äta lunch måndag-fredag, maten levereras från Tuppens restaurang. De har även viss caféverksamhet där besökare kan få köpa hemgjorda frallor, kakor och varma mackor.

Limhamns mötesplats Mathildenberg

Besökare kan äta lunch alla dagar i veckan på restaurang Mathildenberg som ligger i anslutning till mötesplatsen.

Att äta i gemenskap på nämndens mötesplatser är inte en biståndsbedömd insats enligt SoL och besökaren behöver själv bekosta måltiden. Medarbetare upplever att en del besökare har mindre möjlighet att betala för en måltid på en restaurang och billigare alternativ efterfrågas, i form av en enkel sopplunch eller att t.ex. äta gårdagens mat för reducerat pris. För de restaurangerna som drivs i egen regi kan det vara svårt då möjligheten att klara budget begränsas. Restaurangerna behöver sälja måltider som täcker kostnader för hyra, personal, livsmedel och transporter. Dessutom får inte restauranger drivna av en offentlig aktör sälja måltider till för låga priser eftersom det kan riskera att begränsa konkurrensen. På de mötesplatser som inte har restaurang kommer måltiden ofta levererad i portionsförpackningar, vilket kan bidra till att den i vissa fall inte upplevs som prisvärd.

Möjligheter att äta i gemenskap på mötesplatser

På samtliga mötesplatser finns möjlighet att äta i gemenskap, även om det varierar i omfattning och typ av måltid. Från och med i höst finns det även möjlighet att äta gemensamt efter aktivitet på de mötesplatser som ligger i anslutning till en av förvaltningens restauranger, där ledaren för aktiviteten kommer att få subventionerad lunch. De olika mötesplatserna har olika förutsättningar att skapa en måltid i gemenskap. Det finns dock flera återkommande delar som mötesplatser utifrån tidigare samtal med besökare identifierar som förbättringspunkter för att skapa en måltid i gemenskap av god kvalitet:

- Maten som levereras från förvaltningens tillagningskök behöver ha en bättre och mer jämn kvalitet.
- Portionerna behöver vara tillräckligt stora och i en om möjligt attraktiv förpackning eller levereras i bleck.
- Priser på portionerna behöver vara lågt.
- Utveckla miljöerna på förvaltningens restauranger.
- Variation i måltider i form av exempelvis mat med ursprung från olika länder.
- Ingen eller kort förbeställning.

Möjligheter att involvera aktörer i närområde

Medarbetarnas upplevelse är att besökare på nämndens mötesplatser är positiva till att öka valmöjligheterna genom ett utökat samarbete med externa restaurangaktörer. Ett samarbete med externa restaurangaktörer sker redan idag i viss utsträckning. I vissa fall har mötesplatsen gemensamt beställt och hämtat mat till besökarna. I andra fall har besökarna tillsammans med personal besökt en restaurang i närområdet till mötesplatsen, besökarna har då kunnat hantera betalningen själva.

Måltider och aktiviteter behöver utformas tillsammans med besökarna på mötesplatserna för att besökare ska medverka i måltider och aktiviteter som anordnas. När mötesplatserna kan öppna

och återgå till någorlunda normala förutsättningar igen kan ett sådant arbete fortsätta. Förhoppningsvis kan detta starta efter att vaccinationer mot covid-19 är färdiga i början på hösten. Det arbetet kommer att fokusera både på att öka möjligheten till måltider i gemenskap på förvaltningens mötesplatser samt på offentliga och privata restauranger i närområdet.

Hantering av betalning och transport

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden har en rutin för hantering av privata medel som menar att medarbetare inom vård och omsorg i minsta möjliga mån ska hantera brukares privata medel, särskilt kontanta medel.¹ Hanteringen får inte heller innefatta brukarens bankkort om brukaren inte är närvarande, utan betalning ska ske genom ett betalkort som kan vara kopplat till en viss mataffär. I fall där hanteringen är behövlig ska hanteringen ske genom god redovisningssed, vilket innebär att personalen ska kunna redovisa kostnaderna med ett kvitto. I linje med rådande rutin för hantering av privata medel är det eftersträvansvärt att hitta lösningar där besökaren själv kan betala på plats i restaurangen eller att restaurangen kan fakturera brukaren i efterhand utan nämndens inblandning.

Förvaltningen behöver kontinuerligt se över möjligheterna till betalning och transport utifrån besökarnas önskemål för respektive mötesplats och restaurang. Förvaltningen har identifierat ett möjligt behov av utredning gällande regler för upphandling när förvaltningen agerar mellanhand mellan privata restauranger och besökare på mötesplatsen. Det finns liknande processer inom förvaltningen som även berörs av problematiken, varpå det bör ske en förvaltningsövergripande översyn av hur kommunen får agera mellanhand gällande denna typ verksamhet.

Ansvariga

Pia Hesselroth Tegel, avdelningschef
Gisela Öst, förvaltningsdirektör

---

¹ Rutin för hantering av privata medel. Hälsa-, vård- och omsorgsförvaltningen; 2019.